

A pápai Petőfi Asztaltársaság fóruma 2013.03.01.

Demokratikus jogállam: jog-álom?

Kolláth György

www.kollath.com

/a bevezető előadás olvasható már ezen a honlapon/

Életút, már skalpolt portréval

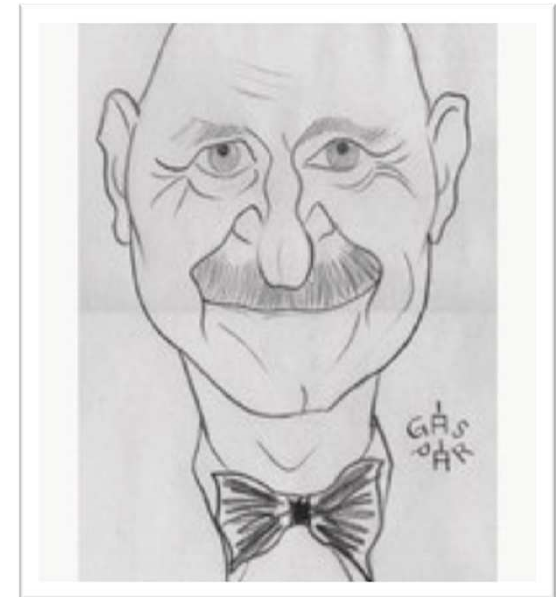
Kolláth György Béla: szolnoki születésű, budapesti ügyvéd, közigazgatási és alkotmányjogász. Szolnok: 1965 a Versegly Ferenc Gimnáziumban kitűnő érettségi. 1971: a szegedi JATE Jogi Karán summa cum laude diploma. Szakvizsgázott. Fél komolyan öregségi önnnyugdíjas.

Pálya: tanácsi dolgozó, minisztertanácsi főosztályvezető-helyettes, minisztériumok törvényelőkészítő főosztályvezetője, miniszteri biztos, közben egyesület-kutató, kormányhivatali főtanácsadó, prevenció intézet helyettes vezetője, 2000. óta ügyvéd. Alkotmány-, közigazgatási, média- és sportjogot, általános jogot oktat egyetemeken, ill. főiskolán, az ELTE és a TF c. docense. Évente teljesít mintegy 1000 szakkommentárt. Hobby: mindenféle sport, filmek, szerkesztő-műsorvezető a Klubrádiónál.

Kutatási terület: emberi jogok, államszervezet, civil társadalom és közhatalom, alkotmányos intézmények, közigazgatás, sportjog, médiajog, továbbá *humor a jog mindennapjaiban*.

Önállóan kimunkált, főbb törvényjavaslatok: állami kárfelelősség, kisajátítási jog, egyesületi jog, nemdohányzók védelme, kamarai jog, családi mediáció, sportbiztonság, kisebbségek választása, a prostitúció állami kezelése témaköreiben.

A **Marton Frigyes Emlékdíj birtokosa a közéleti humor** kategóriában. Jászladány díszpolgára. Ex-sportkuratóriumi elnök.

Bevezető

Tisztelt Pápai Polgárok! Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim! Jelzés-értékű felidézni életem első és eddig utolsó pápai látogatását. A BM miniszteri biztosaként jártam itt: a *szovjet csapatkivonás* tennivalóiról egyeztettünk. Előre jelezték, nehéz megbeszélés lesz: *erős a bizalmatlanság* a régi vágásúnak vélt BM iránt. Jelen volt a nyilvános tárgyaláson mindenki, aki helyben számít: országosan ismert politikus is volt, lett köztük-közülük. Fél óra múltán *hinni, bízni kezdtünk egymás szándékában és szavaiban*. A „kivonulás” – nem kiverés – végéig ez megmaradt: *mára a közpolitikából eltűnt*. Kevéssel utána én, a hivatásos hivatalnok ott hagytam a közigazgatást. Miért jó ezt felidézni? Azért, hogy *szembesüljünk a korábbi miliővel*: szavainkkal és tetteinkkel. Sosem volt ez olyan fontos, mint ma és lesz jövőre. Legyen lemérhető: megcselekedtük-e a megtehetőt? Akkor igen: kevés közügy oldódott meg a rendszerváltozás nyomán oly’ perfekt és békés módon, mint éppen ez. De vajon ma van-e mód túljutni a hitetlenségen, a közönyön, az illúziókon és a hamisságokon? A sarkunkra állunk-e: okosan, bizalommal, jól lépünk-e végre? ***Megvan még ez az ethosz? Miféle demokrácia az, melyben dacos „nemválasztó” a polgárok fele?*** Ez rendjén van? Új pápai leckém nincsen, de az ébredést előmozdító, aktuálpolitikailag semleges, csak közjoggal apelláló cél létezik. Ezt fejezi ki a bizarr, kérdőjeles munkacím is. Érdemes tudni, hogy miféle **jogelvek, keretek és kritériumok szabják meg a többpárti (?) állam, a közhatalom élő működésének módját, esélyét és biztosítékait.** Mindezt **szakosítva a jogállam rendjének** is hívhatjuk. Ha a hazánk **beüzemelés alatt ketyegő közjogi szisztémáját egyetlen kifejezéssel** kéne jellemezni, akkor az a (demokratikus) **jogállamiság** lenne. **Térben és időben döntő vonás** volna, ill. lesz ez. Ha működik, jut előre általa más alkotmányos és szakjogi intézmény is. **Ha helyben jár vagy csúszik visszafelé**, akkor az a többi alapértéket is lerontja. Ez évtizedekre szóló lecke: akár belátjuk és akarjuk, akár nem. Gyakori sóhaj **baj esetén: tilos ilyet egy jogállamban megtenni!** Időszerű a kérdés: **mit nem lehet, min múlik, s hogy van ez?**

A kabaré-látnok (be)mondása

Volt Hofi Gézának egy bizarr poénja. Így szólt az anyósához: -Anyuka, **jogállamban fogunk élni.** A válasz: -Én, fiam **nem költözöm** már **sehová!** **Vajon ma mit mondana?** Sérelmekkel küszködő, feszültségekkel teli országban sokszor nem tudjuk; sírjunk vagy ne vessünk a közélet bornírtságain. Az utóbbit választom. Dürrenmatt mondása: *a humor az egyetlen műfaj, amit korunk közönsége eltűr és megérdemel.* Ám, legyen. Ha jó a tréfás szemléltetés, kevés szó is meggyőző lehet. Iparkodom élni vele.

Szivárvány, délibáb, önérdék

1989/90-ben azt gondoltuk, hogy a **jogállamiság lesz** a rendszerváltozás **szivárványa**: szép, színes, jó ránézni, új és különleges érték. 22 év múltán ugyanerről **már inkább azt tartjuk, hogy a rendszerváltozás délibábjá: olykor van, máskor nincsen.** Szerencse is kell hozzá, néha színtelen és a feje tetején áll. Hortobágyon sem mindig látható. Gyakran elérhetetlen, ill. megfoghatatlan. **Társadalom-szervezőmód 3 ismert: demokratikus jogállamiság, felsőbbbségi diktatúra, káoszba hajló anarchia.** Sorscsapás, ha egyszerre mindhárom rátelepszik egy országra. Választani kell: ez volt '89-90 krédója, s ez ma is. Európa országaiban vagy jogállamiság van és lesz, vagy jöhet valamiféle irányított, felsőbbbségi államrezon: **demokratúra, kamukrácia, autokrácia, zsarnokság.** A megoldatlanságok, képtelenségek színezékeként pedig belopakodik, **széttérül az anarchia.** **Mi 89-ben jól választottunk, érdemes kitartani mellette. Mert ha nem?** **Önérdékű személyi ambíciót nonszensz rendszer-hibaként meg(ít)élni. Intelem: ha a krokodil a kezedből eszik, enni fog a lábadból is. A csábítás kampány-értékű. A szerencse forgandó.**

Diktatúrából demokrácia

Nem lehetne olyan társadalmi alrendszer, ami juszt sem jogállami (pl. szociálpolitika, egészségügy, oktatásügy, választás, pártpolitika, helyhatóság, pénzvilág). A jogállamiság ugyanis a személyek helyett a törvények, alkotmányos intézmények uralma, s összjátéka: ezért általános, eurojogi és honi közjogi fundamentum, majd' minden mást determináló alapérték. /Nem így pl. a pluralizmus: nem muszáj mindennek plurálisnak lennie, bár a piac, a verseny szabadsága erre ösztönöz és tendál. Szintén nem kell mindennek demokratikusnak sem lennie, pl. a jogsértők megbüntetése, a jogerős döntés teljesítésének kikényszerítése aligha e szerint kívánatos./ Viszont a demokratikus jogállamiság összetartozó fogalom-pár: az egyik hiánya a másikat is kétségessé teszi. A kétség jogállami közállapotainkra is kihat. Külhoni barátaink, *szövetségeseink előtt bizarr sikert* aratott egy példabeszéd. Magyarország az utóbbi 25 évben rendkívüli, néha keserű változásokon ment keresztül. **Diktatúrából lett demokrácia:** majdnem úgy, ahogy rekonstruálnák az omlettből a friss tojást. A **legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza** lettünk? A politikai fordulatok feszült éveit éljük.

Jogász és huszár keveréke

Hazámat jogi szempontból esetjáték szimbolizálja. Leeresztett vasúti sorompó, hosszú lehet a várakozás, 3 honpolgár-típus érkezik.

1) A béketűró megáll és fogyó türelemmel vár. Talán káromkodik, eszik-iszik, telefonál, kiönti a hamutartót, de **nem mozdul**. Arányuk: kb. 35-40 %: **főleg nők** döntenek így.

2) A tüzes magyar bármi áron kikerüli vagy tönkre teszi a (fél)sorompót: erővel átmegy rajta. Arányuk kb. 15-20 %: **főleg macsó férfiak** tesznek így.

3) A fennmaradó közel 40-50 % folyton rohanna, kihívást lát minden helyzetben. Kicsit vár, ám az utolsó pillanatban, kockáztatva iparkodik átcsúszni a vonat előtt vagy gyalog a sorompó alatt. Autóval pedig dühösen kivág a sorból, tolat, megfordul és kerülő utat keres.

A 2) és 3) együtt: minél nagyobb az ember arca, terepjárója, annál gyakoribb a **frusztrált, veszélyes próbálkozás. Ilyen a jogállamunk is**. Nem újdonság ez. Otto von Bismarck, a Vaskancellár mondta 200 éve: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. **Kardunk rozsdás, szavakkal vívunk. Nem szoktunk időben leszállni a magas lóról.** Következik néhány **közjogi sarokpont**, tömörítve:

Jogállami Tízparancsolat

- 1.) A (pártállami) diktatúra és a demokratikus jogállam lényegüket tekintve két külön világ.
- 2.) A jogállamiság más alkotmányos értékekkel, minőségekkel összhangban, egymást erősítve éri el célját. Ilyen pl. a szabad, fair választás, s a diszkrimináció mentesség.
- 3.) A jogállamiság tény és igény: már bizonyos szinten elért állapot és 100 %-osan soha nem kész, perfekt, lezárt helyzet. A jogállam evolúció, de nem revolúció.
- 4.) A jogállam nem a jogászok, hanem a törvény uralmát jelenti –független igazságszolgáltatással a végponton.
- 5.) A jogállam morális alapokra is épülő eszmény, mely a törvénytisztelet köré szerveződik, kifejezve, hogy a jogot be kell tartani és tartatni, viszont semmi más nem kötelező általánosan, csak a „törvény”.
- 6.) A jogállamiság alfája és ómegája a biztonságos rend mind a jogalkotásban, mind a jogalkalmazásban. A jogállamiság döntően minőségi kategória, és nem mennyiségi mérlegelés végeredménye.
- 7.) Egy jogállamban semmilyen cél nem szentesítheti az eszközt. Jogállamban nincs és nem is lehet politikailag vagy társadalmilag hasznos, netán „igazságos” jogsértés.
- 8.) A jogállam maga is sokrétű fogalom, belső összetevői pl. a jobbiztonságtól a normavilágosságon át a hatalommegosztás rendszerének tiszteletben tartásáig húzódnak.
- 9.) A jogállamiság az érdemi, az eljárási és a végrehajtási szabályok tiszteletét egyaránt igényli, sőt a korrekt jogértelmezés és a fair teljesítés is ide sorolható. Jogállamban a jog: társadalom-szervező érték, ezért a társadalom egyes alrendszerének működéséből (pl. egészségügy, oktatás, pénzvilág) sem számúzhető elvi követelmény.
- 10.) A magyarországi jogállamiság is „csatlakozott” az EU-hoz, részese lehetne annak formálódó föderációjának. Így a közös alapértéket jelentő jogállamiságnak számos fontos eurójogi: piacgazdasági, versenyjogi és emberi jogi összetevője, kihatása van.

Elvben és/vagy gyakorlatban

A legtöbb kritérium magától értetődő, példán megvilágítható. Kiegészítés: a jogállam minősége, **beágyazottsága nem örökidejű, nem végleges.**

Nemzetközileg is többféle modellje lehet: láthatóan más ez az USA-ban, mint Európában. **Érték-elvűsége elvben szilárd, a gyakorlatban többarcú.**

Elvileg, s rendesen a **jog a társadalom-tudományok matematikája.** **Egy jó jogszabály olyan tiszta, mint egy matek képlet,** egy fölösleges vessző sincs benne. **Eltávolod(t)unk ettől. Evezredes axióma is borul:** ti., hogy *a törvény nem tudása nem mentesít.* **Ha visszamenőleges negatív jog** képződik „igazságosság” címen, akkor **hogyan tudta volna a kárvallott a jogtudatát és életviszonyait a később jövő norma büntető parancsához igazítani?!** Ilyenkor a felelősségét megalapozó feltevés eleve **kamu.**

Gyakorlatilag megtehető, bár nem helyes hogy aktuálpolitikailag kijelentik: intézkedésünkre immár **törvény van, tehát az „törvényes”, és különben se kössék meg a politikai kezét.** **Vitatom ezt.**

A jogállam **nem ok nélkül demokratikus.** **Azért minőségi, jóhiszemű együttműködést feltételező kategória,** mert **valódi korlát és mérce mindenféle (társadalmi-gazdasági-politikai) cselekvés számára.** Ez nem hibája, hanem a lényege, mert **demokráciában mindenki hatalma részleges, ellenőrzött és korlátos.** Kötött koordináta-rendszer, melyből kitörni szent cél okán is tilos. **Sehol sem beteljesült állapot a jogállam, hanem program is: így a cél+irány sem tetszőleges.**

Jog és/vagy igazság, Együtt start

Komp-ország vagyunk még. Kevés az eddig eltelt 22 év, ráadásul most megtorpantunk. Jelzései: a rapid jogalkotás több tucatnyi rossz törvénye, az el nem végzett egyeztetések, hatásvizsgálatok büne, s az ekként kárt okozó állam elkent felelőssége. Am ami itthon még elmegy, az **elbukik az Unió jogvédelmi rendszerében. Sok a túlzó megközelítés. A jogállamiságnak a feltétlen igazságosság nem magában foglalt része. Közember, újságíró, politikus véli így: **ami buta, embertelen, igazságtalan, az semmiképpen nem jogállami**. Ez olykor, s a jelenkori **AB-gyakorlat tükrében: nem igaz**. Deák Ferenc híres mondása kijózanító */igazságot fenn, a Mennyben szolgáltatnak, itt, lent a Földön legfeljebb jogot!/. Nem az anyagi igazsághoz, hanem a jogi utak, a jogorvoslati lépcsők végig járásához van jogunk. Ide tartozik egy jelzés: az Együtt 2014 a jogállam helyreállításán, sőt megújításán dolgozik. Számba vette vajon mindazt a visszaesést, amit rekonstruálni kell? Alig(ha).***

Jogállam egyenlő...

Az **Alkotmánybíróság** (AB), mint legfőbb (?) jogőr: részben önhibáján kívül leértékelődött, elszürkült, politikailag túl-konzolidálódott. Nem volt mindig így. **20 éves, nívós gyakorlatában** a testület a jogállamiság főbb összetevőit, válfajait így munkálta ki: **Jogállam egyenlő jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, hatalommegosztás, az eljárási garanciák védelme, a formális jogállam és az igazságosság kapcsolatrendje, az alkotmányos büntetőjog mibenléte, a felek eljárási pozíciójának korrekt megállapítása, s benne pl. a fegyverek egyenlőségének elve, a közigazgatási határozatok bírósági kontrollja, a közigazgatás törvény alá rendelése, az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, a közhatalmi szervek demokratikus legitimációja, a közjogi érvénytelenség megállapíthatósága, a minősített (2/3-os) többség megkövetelése, az alapjogi kétharmad vizsgálata, az ígérvények sorsa, a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a várományok sorsa, a visszamenőleges, negatív jog tilalma, az időmúlás jelentősége, az átmenethez kellő idő szükséglete, s az ún. alkotmányos idő lehető kímélete. 21 tétel!**

Laikus vélekedés szerint ez sok, szűkítés kell. Szerintem ellenkezőleg: tágul a horizont, új területek, védendő értékek, s kerülendő jogi csapdák jelentkezhetnek. **3 példa:** a) a **kollektív, ill. a III., sőt a további generációs jogokkal** ki fog bővülni az oltalmak zónája. b) már **ma is jogállami követelmény volna, lehetne a kollektív büntetés (pl. a megtizedelés) tilalma.** c) meg kell **határozni az alkotmány(osság) belső összetevőinek egymáshoz mért súlyát, „hierarchiáját”, a fundamentumok és a részlet-normák vetélkedésének feloldását: a tartalmi, akár örökörvényű alkotmányosság normatív alapelveit, kőbe vésett normáit.**

Szemezgezzünk

Jogbiztonság vs. tények: a jogalkotói joggal való visszaélések, a hatályba sem lépett törvények átszabása, a végrehajtási normák késedelme, egyéni indítványra, egyeztetés nélküli sumák törvényalkotás. **Kiszámíthatóság vs. tények:** magántulajdonú vállalkozások közterheinek ötletszerű, évközi súlyosítása, tollvonással jövő megszorítások, banki etc. elvonások megállapodás-ellenes, évközi bevezetése. **Kiszámíthatóság helyén egy csöpp beszámíthatóság** is jól jönne?! **Normavilágosság vs. tények:** politikai (pl. pártfelelősség, nyugdíjvédelem), törvények **lózungot jelölő és érő fogalmak** „**törvényesítése**” értelmező normák hiánya, kuszasága, ellentmondásos, értelmezhetetlen jellege, egyezményes tartalmú köznapi kifejezés 5-6 féle jogi definiálása. **Hatalom-megosztás vs. tények:** de jure immár az **Alaptörvény** normája is ez, ellenben de facto tény annak megpulykázása, kiüresítése. **Alkotmányjogi minimum:** a népfelség minden hatalom kezdete és vége, mindenki hatalmát kontrollálni kell az önkény megelőzésére. **Visszamenőleges, negatív jogalkotás tilalma** vs. tények: 98 %-os különadó az előző hatalom kedvezményezettjeire, nyugdíj-megvonás. **Alkotmányos, ill. kellő, átmeneti idő vs. tények:** bírói kényszernyugdíj, szerencsejáték-tarvágás. **Alkotmányos szervek jóhiszemű együttműködési kötelezettsége** vs. tények: **nem mindegy, hogy az előadás prezentációját osztjuk-e meg, vagy az országot.** **Alkotmányjogi idő:** tud valaki olyan példát mondani, melynél nem csak a közlöny elolvasásához, de a jog- és életviszonyok átalakításához is megadatott a kellő idő? Ellenpélda számos akad.

Nyerő 21-es?

A 21 tétel zöméhez más is tud pro és kontra esetet illeszteni. Fejlődésük az ezredfordulóig kb. fele-fele arányban pozitív megvalósulást, s ugyanennyi további húzóerőt jelzett. Egyiküknél sincs előre lépés 2010 nyara óta. Rom(bo)lásuk alkotmányosan kontraproduktív. Ha a jogállam normáit a közhatalom önérdékűen, könnyű kézzel kezeli, elveszti morális alapját a másokon való számon kérésnek.

Az ész pesszimista, az akarat optimista. Vetélkedésük eredménye megjósolhatatlan. Szemléltető poén I.: a törvényalkotó az intenzív osztályon, súlyos betegen lapozza a Bibliát. Maga meg mit csinál? - kérdezi az orvosa. **Joghézagot keresek.** Nem jut(unk) így semmire. Úgy sem, ha a jogállamiságot megalkuvóan, morális deficittel ellentét-párba állítjuk más minőséggel. Idézet a Pesti Ügyvéd 2012. novemberi számának 7. oldaláról. Mit igényelnek a vállalkozók a jogtól c. tudósítás záró-blokkja: „A záróbeszédében *dr. Sárközy Tamás, a Magyar Jogász Egylet elnöke* arról szólt, hogy a konferenciasorán elhangzott két koncepció közül – a demokrácia a jóléti társadalmakra van modellezve, szemben azzal, hogy a jogállam elsődleges érték – a középút a helyes.” *Képtelenség: alkotmányjogi nonszensz vagy csapda volna ez.*

Valami olyasmi, mint a tengeralattjáró repülőgép, vagy az önmegsemmisítő lemez J Bondnál. Az is-is eredményében: sem-sem. Poén II. : paraszt bácsi kimegy az ólhoz és behajít a disznókhöz egy szőke parókát. -Nincs többé korpa, csak gyönyörű haj!

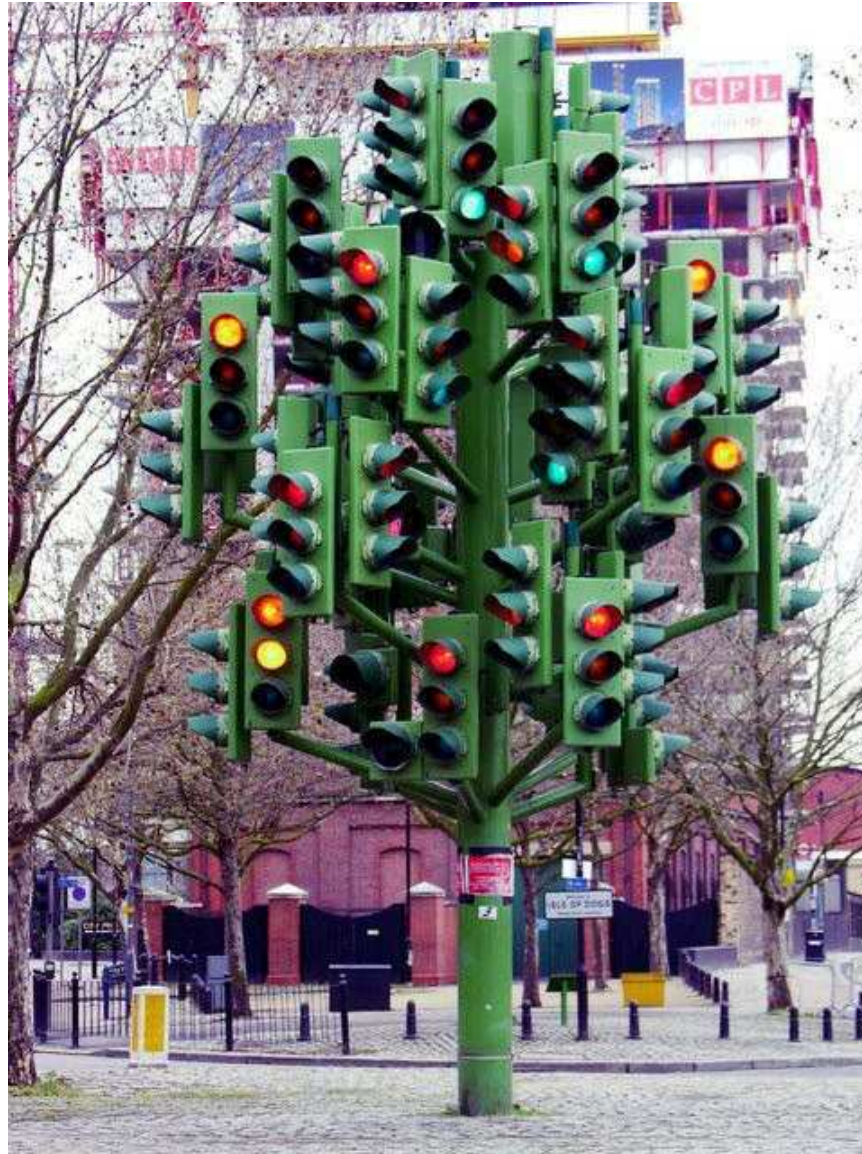
Hogyan tehetnék jobbá a jogállamot? Pl. felelősséggel! Skandináv minőség-biztosítás, anno: *a frissen elkészült ágyú csövére ráültették annak készítőjét a legelső lövés alkalmával. Legyen övé a kockázat az esetleges silány munkáért, mivel akkoriban gyakori volt, hogy mindjárt az elején szétrobbant az új fegyver.*

Hány Ülő Bika akadna itthon? Vehetnénk, persze, példát Európából!

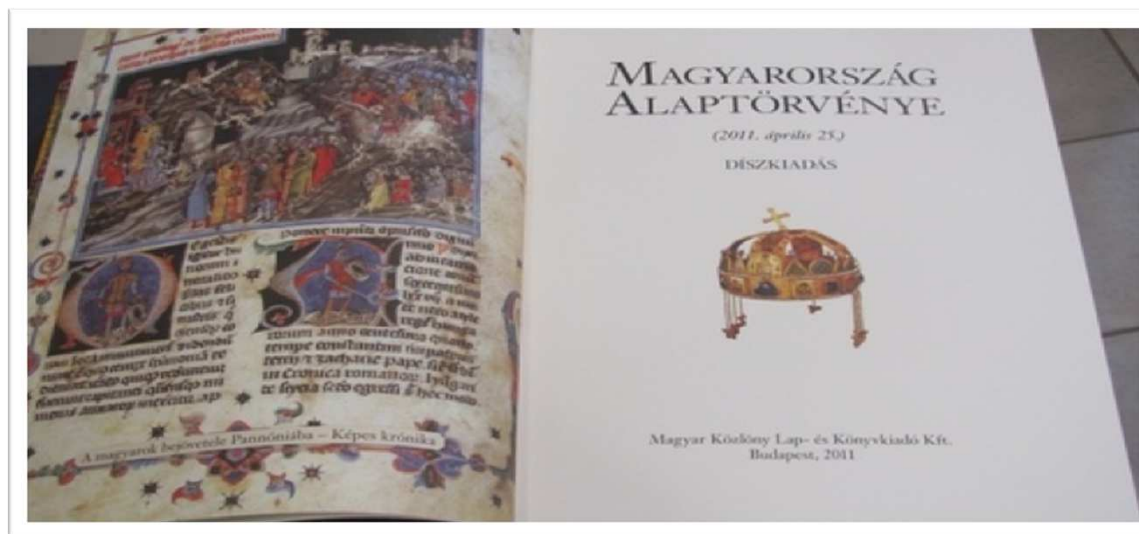
Összehasonlító jog, vállalásaink

Uniós alapértékek, alapszerződés 2. cikke: Az unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok - ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait - tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. Minden szó világos? Veszi ezeket itthon komolyan mindenki!? Az Unió Alapjogi Chartája preambulumának kivonata: Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. ..Az Unió... **biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát.** Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogoknak egy chartában való kinyilvánítása útján. Lássuk be és lássuk tisztán: **külföldről - a tisztánlátás, s a kijavítás előmozdításán túl - nem jön varázsütésre honi megoldás.** Ergo vagy olyan (minőségi!) jogállamunk lesz, mint amelyet megengedhetünk magunknak, vagy olyan, amelyet kinnal eltűrünk, és akkor bizony meg is érdemelünk. Jog(+)állam, nomen est ómen: oszt Amen?! Kép(telenség)ek, szemléltetésül:

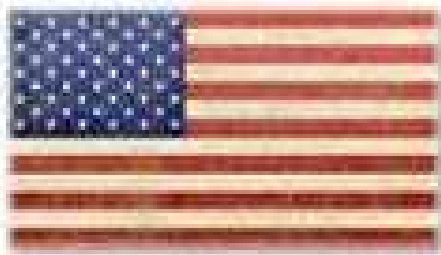
Megannyi tilalomfa: követhető?

Alkot(mányoz)ó+az ő jeles instrumentuma(i)?!

Aranyigazság

When the people fear the government,
there is tyranny; when the government
fears the people, there is liberty.

THOMAS JEFFERSON

Operettország derűje

A hatalom két dologtól tart: 1) attól, hogy az övénél erősebb erővel találkozik, 2) s attól, hogy kinevetik, nem félnek tőle, fejben már oda számúzték, ahová való. Schopenhauer: a lángész ruhája az egyszerűség. Egyszerű érv, friss bon mot, poén tesz hazudozást nevetségessé, illegitimé. Példák: ha a bírói függetlenség tiltja 1 bíró elmozdítását, 270-ét megengedi? A több: kevesebb? Szóvivő úr: melyik szót nem érti?! Seneca intelme mai jogvégzett politikushoz: elítéled, de nem gyűlölsz azt, amit helytelenítesz. Igaz? Többség-ellenzék viszonya: mint mikor a faltörő kos és a fotocellás ajtó teszteli egymást. Jó így? Klasszikus szabadságjognál az állam szerepe passzív: hagyja békén a hívőket, a demonstrálókat, a szólás, a média szabad joggyakorlóit. E jogokat nem az állam adta, el se veheti, önkényesen nem szabályozhatja. Hogy a csudában készülhet mégis sok száz oldalas médiatörvény, kilóra is súlyos, túlírt, kegyosztó-megttagadó szabad-vallás (!) törvény? Nyugdíjvédelmi megbízott: védelmi pénzt fog szedni? Manyup: tovább fűrészelik a fűrészport? Ha megtalálja a FIDESZ Kaya Ibrahimot, ráíratja az országot? AT beiktatása: hatály-ballépés, nekünk így is jó? A jogállam minimum kiszámíthatóság? Lesz helyén csöpp beszámíthatóság? Igaz-e, hogy a közbeszerzés átment „lop(a)kodó” üzemmódba? Felemelik a kegyelemkenyér árát? Gazdaság Matolcsy- módra: elég nagy már a deficit ahhoz, hogy tudjon magára vigyázni? Nefmi: minek fenntartani sóhivatalt olyan országban, ahol nincs is sóbánya? Igaz, hogy a legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza lettünk? Ezért kell szelektív pláza-stop? Pártlista: nyilván tartanak, mert nyilván tartanak? A parlamenti kontraszelekciót állatmese mutatja! A csiga és a kecske asszisztensnek jelentkeznének egy politikushoz. Kifelé újra találkoznak, a csiga örömmel meséli, hogy felvették. Hogy-hogy felvették? Figyelj kecske: ide *csúszó-mászó kell, mekegni ők is tudnak!* Jogos a hideglelés, ha miniszter kecsketartást emleget? A parlament legyőzte az időt! 2010-12-ben szembeköpte 20 évvel ezelőtti önmagát. Ha a fülkeforradalom harc, s nem játék: ilyenkor törvény és bíró is csak egy akolból jöhet, már ha kell egyáltalán? „Békemenet”= a baromfiudvar népe tüntet a rókáért. Demokrácia vagy kamukrácia: mindegy, csak ütős legyen?

Húsba vágó közjogi dilemmák

Lakner Zoltán HVG-beli kérdései, 2013.01.21-én: *Kukába kell dobni az alaptörvényt és teljesen új alkotmányt kell elfogadni? Vagy az alaptörvényt kell elviselhetővé módosítani? Most akkor ezentúl minden kormányváltás új alkotmányt eredményez? Ki lehet-e rakni a Fidesz kádereit a közjogi pozíciókból? Vagy nem lehet őket nem kirakni? Lehet-e nem jogállami eszközökkel jogállamot építeni? Vagy a nem jogállami eszközökkel felépített nem-jogállamot csakis nem jogállami eszközökkel lehet átváltoztatni jogállammá? Hogyan lesz legitim és tartós alkotmányunk? Társadalompolitikai és gazdasági ügyekben más kérdésekkel folytathatnám. Pontosan az volna a lényeg, hogy az ellenzéki tárgyalások ezekre a kérdésekre keressenek és adjanak választ. Ha nem így történik, akkor nem medret váj az ellenzék, hanem gödröt ás önmaga alá.*

A legfőbb, kijózanító következtetést megelőlegezem: új 2/3 hóján a mai közjogi romhalmazra 100 %-ig makulátlan+békés jogi megoldás nincs. Kamuzás, látszategy(ez)ség nem segít. „Csak” fair, demokratikus, európai és a népfelsgre építő, erőszakmentes és biztosítékokkal övezett kivezető út egyengethető. Nem jogi: politikai kérdés a (nagy)koalíció, s benne pl. egy Romulusz-Rémusz kettőse. Az Együtt 2014 céljai jók, közjogi ajánlásai naivak.

Megnyugvás, kiszámíthatóság

A helyreállítás esélyeiről, feltételeiről, alternatívákról, megalapozás és metódus kell(ene) **mielőbb mindehhez**. **A-premissza**: visszaállítani, személyre szabva reaprálni a jogállamot kb. mint az omlettből a friss tojást rekonstruálni. Lehetetlen. **B-premissza**: enyhébb a kín: kb. mint a hátrafelé repülő gép, vagy Erős Pistát a tubusba visszagyömöszölni. Nem kizárt, de feltételes, időigényes és rém nehéz. **C-opció**: a Dzsinn a palackba visszaterelhető, de nem bárki képes és kész rá, bárkinek el sem hinnénk. Néhány jogi **peremfeltétel**: az Alaptörvény közjogi érvénytelenségének kimondása, az alkotmány hatalom-monopolizációs tilalmának beélesítése. Visszatérés a rendszerváltó közjoghoz, annak modernizálása pl. a Petrétei-variáns felfrissítésével. /Ellenben egy naiv taktikai kiegyezés, arcfelvarrás köztes minimum AT-szövegről bűn és hiba lenne egyszerre, már ha a jog bármit is számít. Alkotmányos intézmények tönkre tételét szöveg-konzolidáció nem kezeli. Bajnai diagnózisa jó, terápiája hibás./ Az ügyészséget a kormány alá rendelni! Új, az állam felelősségét intézményesítő jogalkotási rend kiépítése. A független posztok megszállásának korrekciója (kimunkálható ennek rendje-módja). Az emberi jogok visszaszolgáltatása, a hatalom korlátjaiként való tételezése, az eszázadi, uniós alapjogi charta és jogi modell átvétele. A következő általános választás ügyében elemi erejű belső és külső nyomás kell: vagy-vagy. **Szanálni kell az országot a makroügyekben**. Alternatívák kimunkálása, felmutatása minden kulcsponton, és nyomban nyilvánossá tétele: ha jön a váltás, ezzel kezd. **Megnyugvást hozni a társadalomra, békés építkezést hirdetni 3-5 év kiszámíthatóságával**. Humort a hétköznapiakba! Pl. így: ami most van, ricinus ebéd közben. Ingyen-ebéd nem lesz, de a polgár a táplálkozási lánc boldogabbik végére kerülhet. Könnyű sem lesz, de elviselhető(bb) igen.

Tessék!?

Nem vagyok, nem leszek döntéshozó, aki végig viszi a korrekciókat. Ámde egykorvult kodifikátorként *majdnem minden bajra látnék szakmailag védhető megoldást. Pár skicc kap megjelenítést.* Megütközöm azon, hogy állami főtisztség-viselő, ill. vezető pártkader /néha alkotmányjogász címkével, álruhában/ **hogyan próbálja elrejteni, kidumálni a rendre alkotmány sértően, brutális, primitív paternalizmussal írt aktuálpolitikai célt és önérdet** (kül)honi analógiák, példabeszédek, kamuhivatkozások és méricskélések által. Ekként: ez meg az benne van X,Y ország jogrendjében: nehogy már azt állítsák, hogy az említett nem jogállam. Meg még: ha egy másik területen ez meg az adott, létező, megtűrt mód, *miért nem tehetnék meg mi ugyanezt?! Majd ha ők is korrigálnak, mi is így teszünk. Ország-megújítást ígértünk. Tessék!*

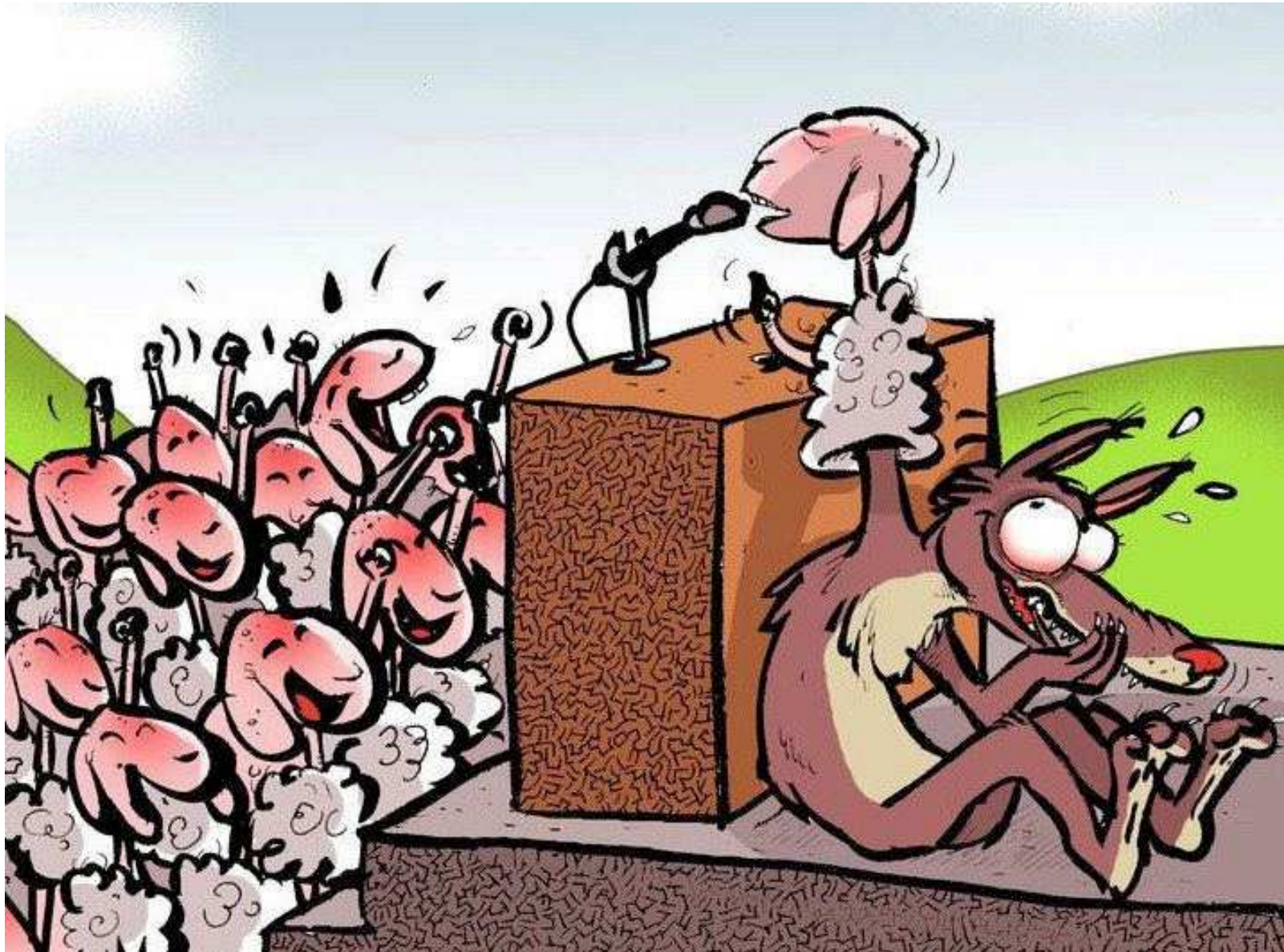

Jogélet, bakancs, kamuduma

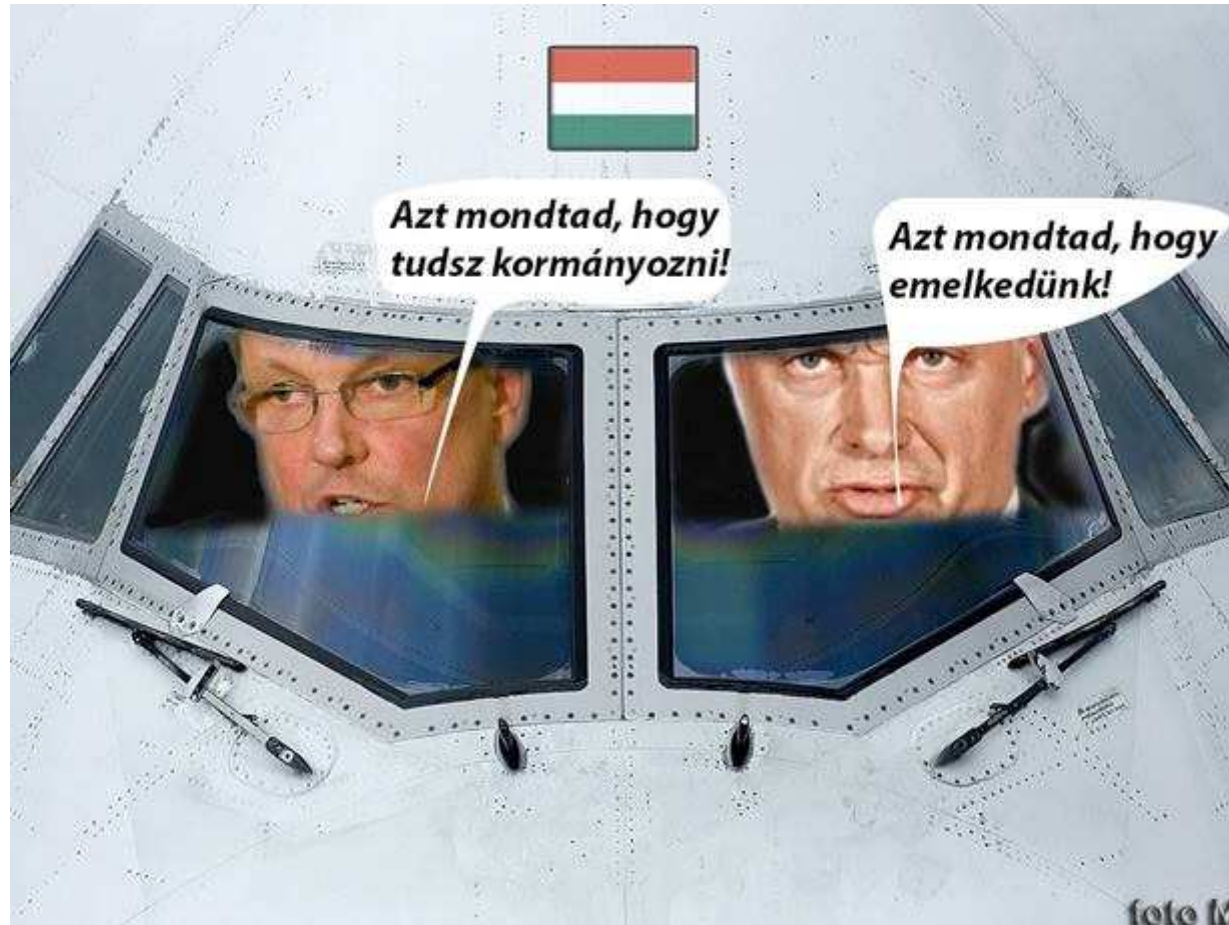
AXXI. század jogi kihívásairól Sütő Andrást idéztem: *A törvény igazsága általános és hozzávetőleges, mint a katonabakancs.* Boldogságos S.A., boldog békeidők! Mi lett belőle? **Általános:** megalapozott, nem percértékű, kiterjedt, valódi megoldásra vezető norma helyett keveseknek kedvező **egyedi.** **Hozzávetőleges:** többféle polgári méret helyett **kényszer-zubbony** típusú rendezés. A **bakancs**-stílusjegy oké. **Igazság-szolgáltatás** helyén kiszámíthatatlan **jog-szolgálat.** **Törvény(es)** ma mindaz, amire törvényt hoztak. **Úgy adnak, hogy elvesznek.** **Senkinek az élete, szabadsága és tulajdona nincs biztonságban, amikor a parlament (a kabinet) ülészik - Mark Twain.** **Konzekvencia, itthon bármi megeshet. A szerelemben, a háborúban minden csel megengedett. A M.E. szerelemes a háborúba, minden cselet megenged magának. Ráadásként, íme a kettős beszéd...**

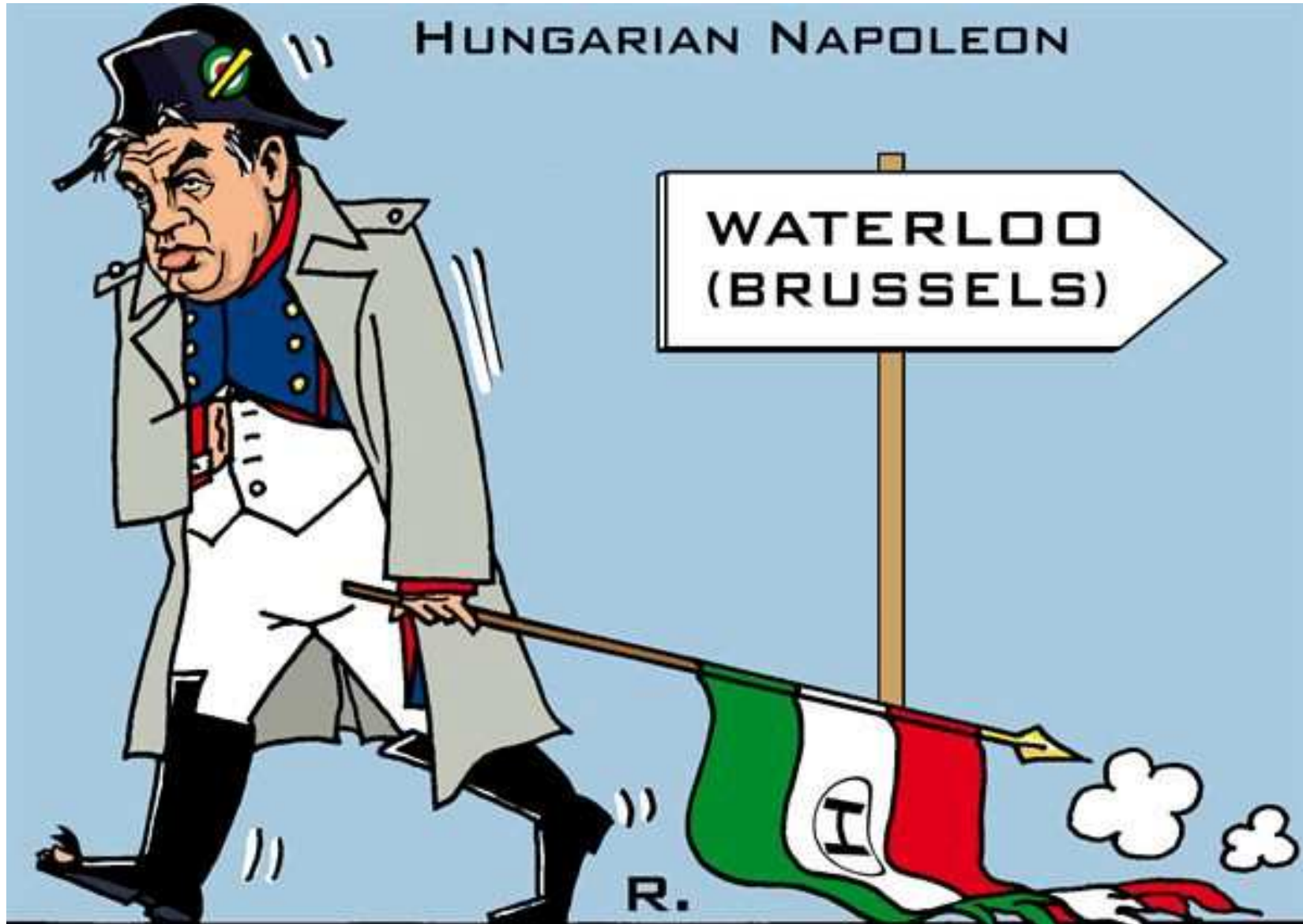
Ki nevet a végén?

Politikai pilótajáték?!

Ez a harc lesz a végső...

Csak akarni kell?!

Bezzeg, a foci: drága szabadrúgás?

Hozzáértés

Mielőtt bármibe
belekezzesz,
tanuld meg hogy
lehet befejezni!

Szakadék

Kinek-minek a szakadéka lesz a közelgő parlamenti választás?!

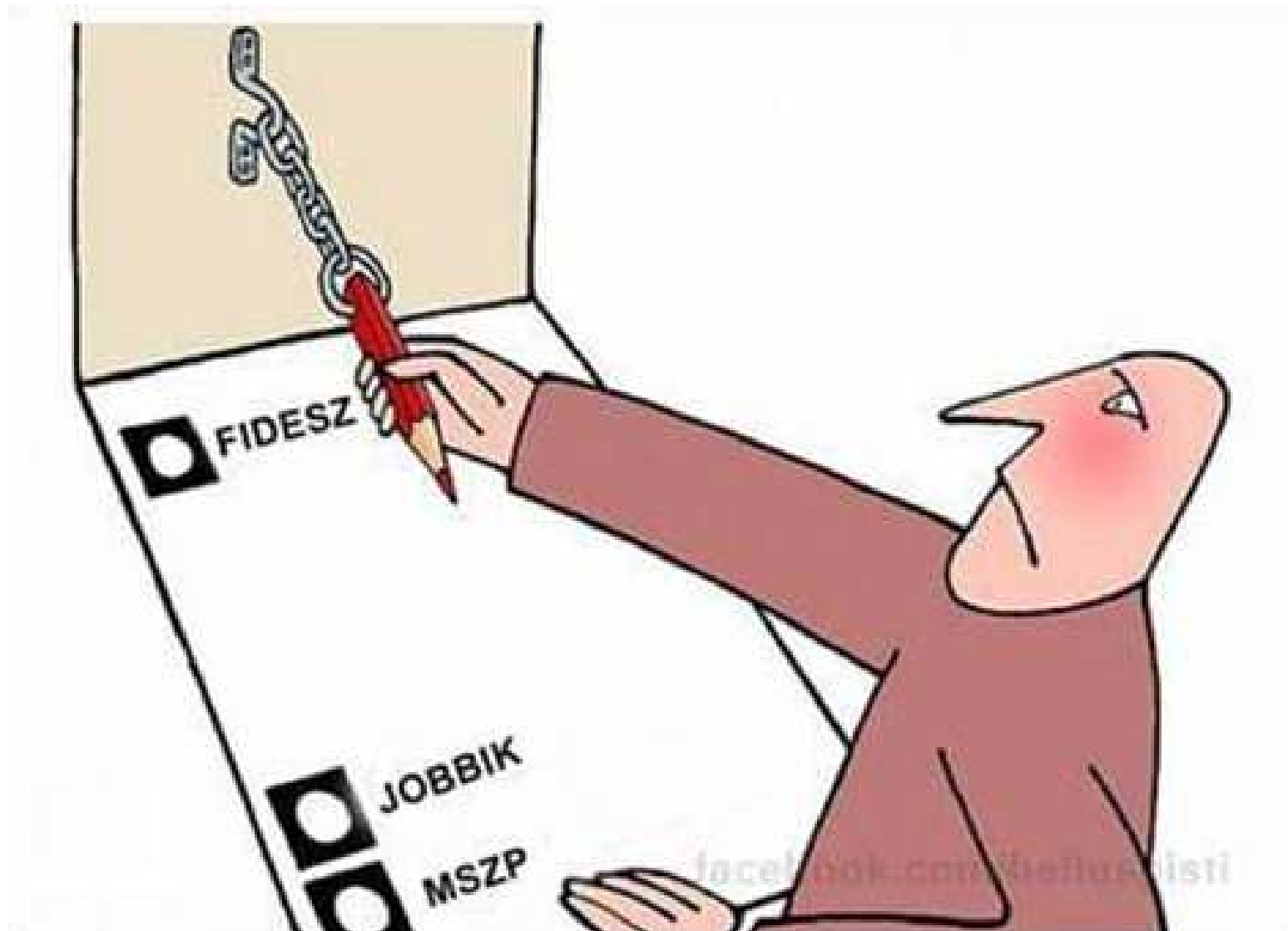

(Re)vízió, rangsor, csere, (rém)álom

Fair választás nyomán Európa parlamenti demokráciáiban **5 fő erő verseng a hatalomért**. Konzervatívok, szociáldemokraták, liberálisok, zöldek és ultranacionalisták. Változó erőviszonyaik, hatalmi kombinációik odakint az alapproblémáktól mentesek: **amennyiben mindez az alkotmányos, értékelvű, az emberi jogok primátusát élvező demokrácia kereti közt marad**. Ám ha valaki kilépne - vagy sandán kikacsingatna - ebből /pl. ha amorf, bezárkózó és **alapelveket negligáló demokráciát, megcinkelt választásos autokráciát, kamukráciát hozna létre**, avagy ha eljátszaná a bent is vagyunk, kint is vagyunk kentaur-figurát/, azt a **közjoga is megsínyli**. Olyankor **az alkotmány(osság), s vele a hatalommegosztás, a fair, szolgáló közhatalom és közigazgatás zárójelbe, ill. padlóra kerül**. Már e *tévút célja, kezdete is diszfunkció: fejlett változata a bornírt falanszterek világa* (lenne). Vajon Magyarország (szabadság)harcosan, **ultra-drukkerként, következmények nélkül** elveket, különböző intézményeket és (köz)ügyeket **a fejük tetejére állíthat?!**

Íme, egy 2014-es szavazófülke?!

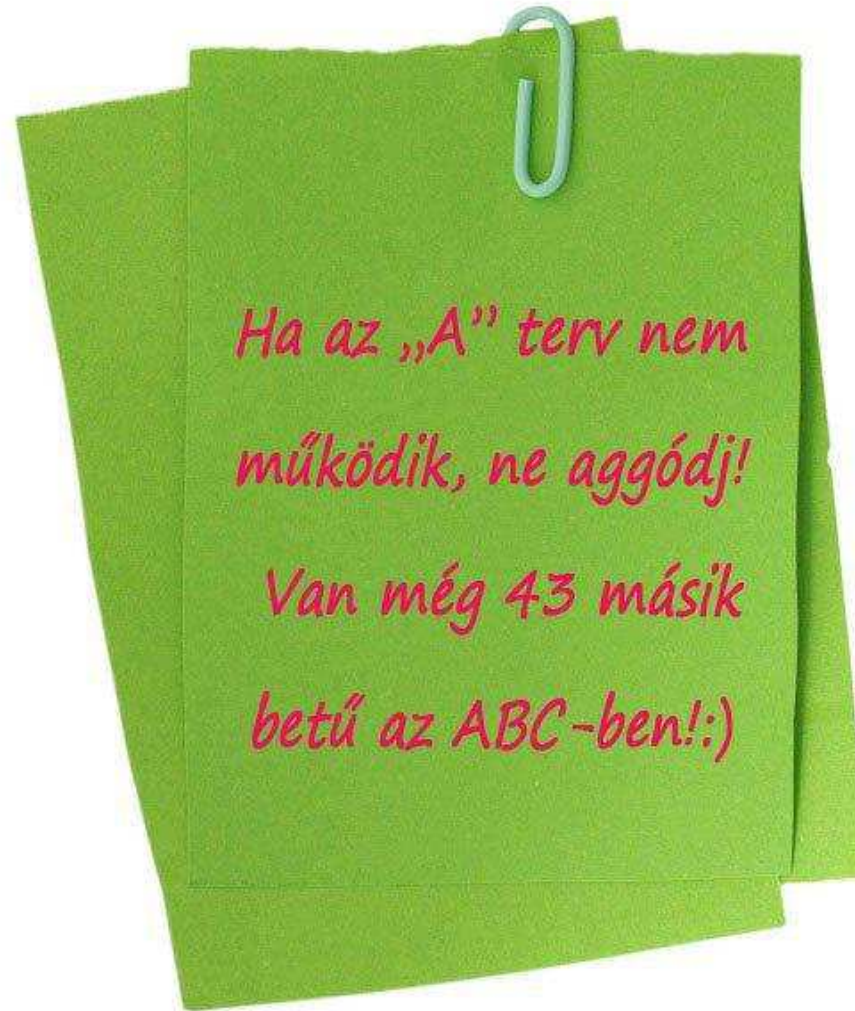
Kit is kell rehabilitálni?

Vissza a munka frontjára!

**A kormány megkezdte a
rokkantnyugdíjasok rehabilitását**

Nevezetes tervek vannak

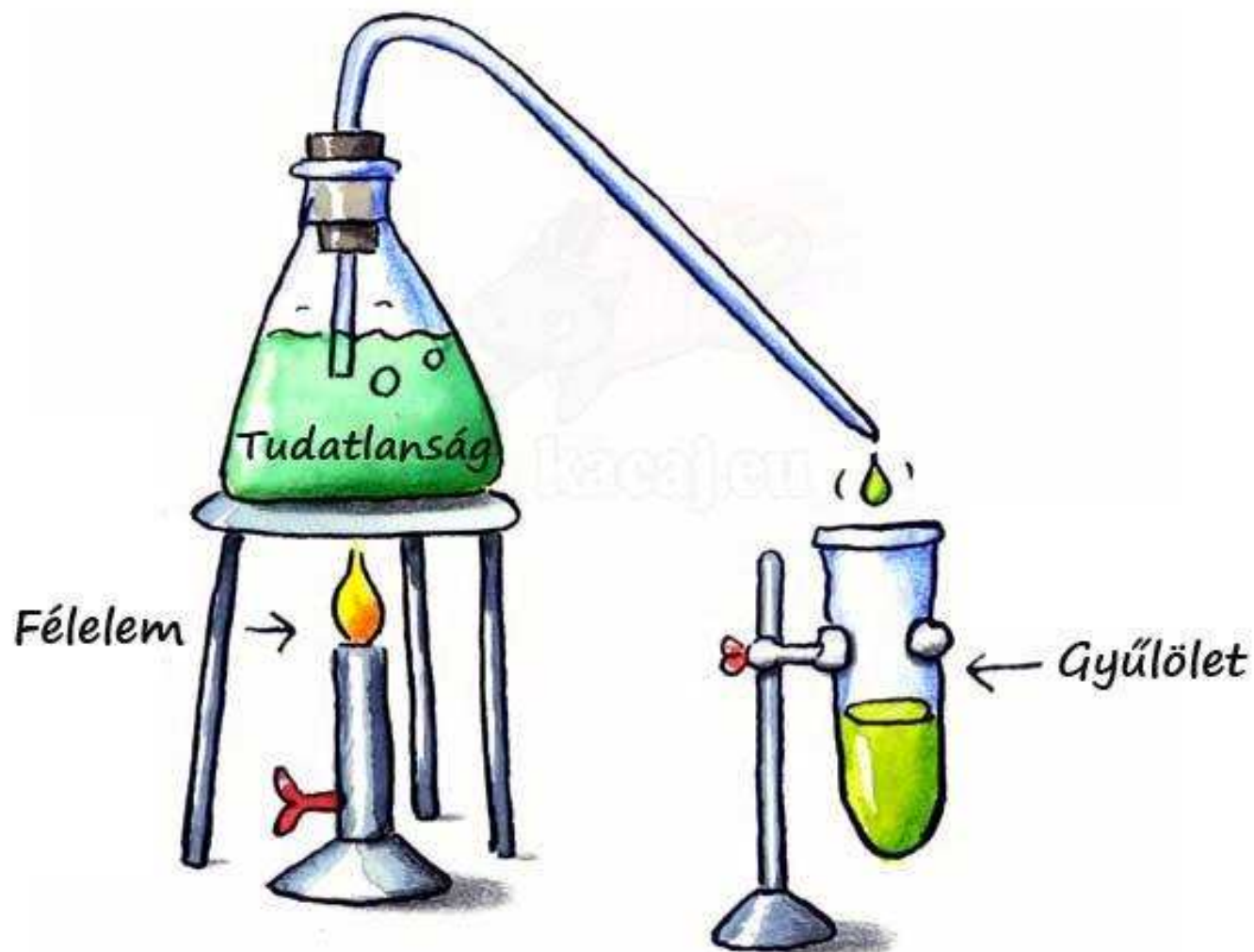

*Ha az „A” terv nem
működik, ne aggódj!
Van még 43 másik
betű az ABC-ben!:)*

(EI)helyezkedés, esélyek, bagóért

Gyúelegy: a szélsőség lényege

(F)elszálltak?

Egyéni indítvány, vastagbőr, bakugrás,
közjogi remekmű

Az egyesült széthúzás nemzete

Máma már nem hasad tovább

Tréfa: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai asztalra tett lábbal, az orosz betárazva, az indiai jógázva, a magyar meg utána (post festa).
Igaz?!

***"Ha mindig igazat mondasz,
semmire sem kell emlékezned."
(Mark Twain)***

O.V.: Mert az egész világ azt hiszi, hogy
szükségünk van rá.

Legyen béke+legyen kölcsön, csak ne
legyen békekölcsön!

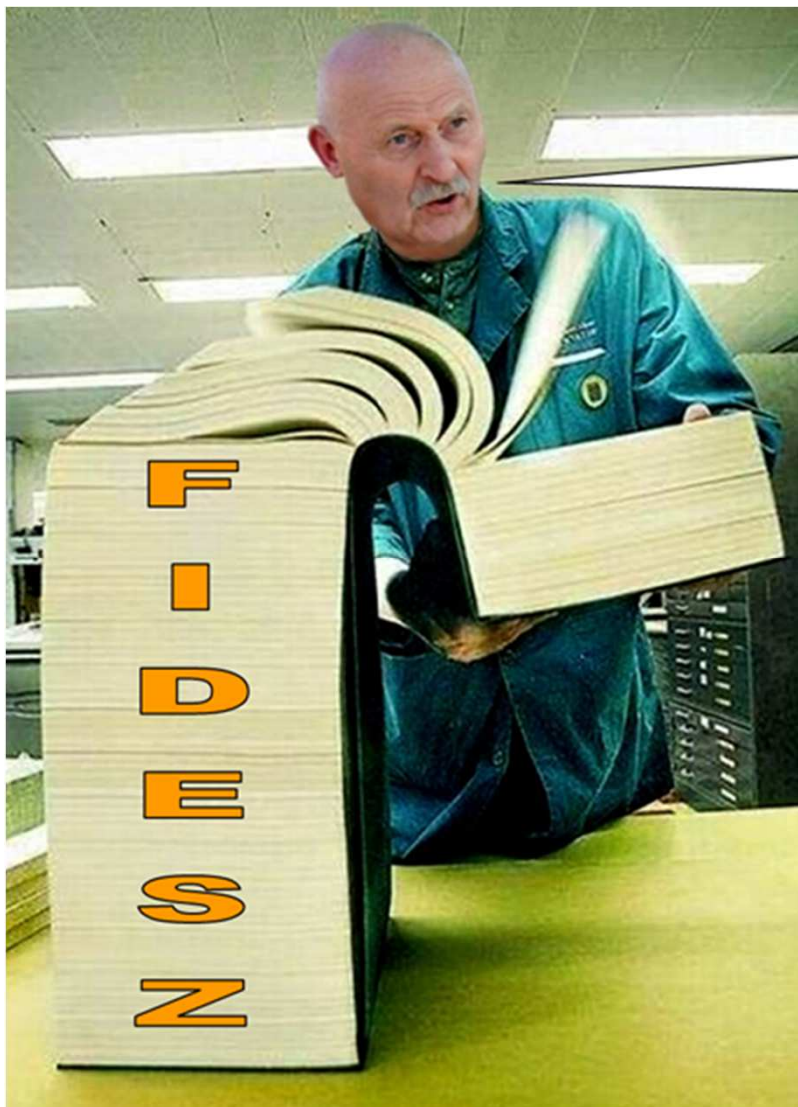

A kormány kitart, az EU betart(at)

A jogi kultúra is botránys. Eltorzult arccal fogják a fejüket külhoni barátaink, szövetségeseink, kollégáink. Lassan az Unió lényege rendül(het) meg, ha az EU-ban Münchhausen báró, a szőnyegen repülő fundamentalista, a határtalan hittérítő, a szómágus, a cseles középjátékos, az irredenta győzhet. A lódításra (hódításra) épülő szisztémában semmi sem biztos, és senki nem nyertes. **Nem csak szankcionálás lehet a szembenállás következménye: egyszerűen lecsúsztatják Európa jobb felének térképéről a renitens országo(ka)t.** **Gyilkos poén valós közjogi bázisról:** régi alkotmány: Magyarország gazdasága olyan **piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.** **Alaptörvény: 0. Nincs fair határ az állami és a magángazdaság között.** **Államkapitalizmus=álomkapitalizmus?**

Szókratész hosszú beszédekert tartott. A barátai meg is ölték.

És -
Hova lett az
Alkotmány ???

***Sarkalatos
törvények
kézi könyve
1. sz. kötet***

Alázat

“Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.”

Bertrand Russell

